

lades at komme i Ægteskab med nogen. De, som ere døve, stumme eller blinde, maae ei af Præsten formenes Ægteskab, saafremt de ellers paa en eller anden Maade kan give deres Villie og Samtykke fornøielig tilkiende. Ingen maae til noget Ægteskab sammenvies, som ikke tilforn ere trolovede, og 3de Søndage efter hinanden af Prædikestolen offentlig lyst for, undtagen de, som ere i Randen eller af Adel, og de, som lige ved Adel agtes, hvor det skal holdes for fuldt Ægteskabs Løfte, naar begge Parterne i 6 af fælles Venners Nærværelse tilsige hverandre Ægteskab og give hinanden fuld Ja-Ord. Trolovelse Skeer, enten i Præstens Huus eller deres eget, ligesom de det begiere, i 5 Vidnesbyrds Overværelse i det mindste (paa den her foreskrevne Maade). Naar de saaledes ere trolovede, da lyses (paa den her befalede Maade) for Brylluppet 3 Søndage i Rad, undtagen paa de store Høitider, Paaske eller Pintsedag, og naar Juledag indfalder paa en Søndag, da der lyses anden Dagen for dem. Lysningen skeer saaledes: »Lyses til Ægteskab 1ste Sang for N.N. og N.N. Disse personer velsigne Gud etc. Dersom nogen haver noget derudi at sige, han sige det i Tide eller siden tie stille.« Ligesaa lyses 2den Gang den 2den Søndag og 3die Gang 3die Søndag næstefter. Dersom nogen imidlertid gjør Forbud paa Ægteskabet, da blive de Folk ikke viede, førend der er gangen Dom i Sagen; Hvilket iligemaade er at agte, om noget Forbud skeer for Tro-Lovelsen. Dersom Fæstefolkene, efterat der er udlyst, lade det selv forsætliggen uden billig Aarsag noget længe henstaae, og vil ikke lade sig vie, da skal Præsten sætte dem en vis Tid for, naar de skal vies, under Straf efter Sagens Leilighed: Vielsen skal skee i Kirken oppe imod Alteret. Er det paa Prædikedage, da forrettes Vielsen i Kiøbstæderne til Froprædiken, strax efter at den anden ganske Tieneste er til Ende, og til Høimesse (ligesom det og skal skee paa Landet), for Prædiken imellem Epistelens og Evangelii Oplæsning. Er det paa andre Dage i Ugen, naar ingen Prædiken holdes, da komme de til Kirken i det allerseneste imellem 9 og 10 Slet, saa at Brudevilsen kan være endet, førend Klokken slaaer Elleve. Vielsen forrettes paa den her befalede Maade.

IX Cap.) Om Liig og Begravelse.

Naar nogen dør i Menigheden, skal de nærmeste Venner, eller og Stedets Øvrighed, om han (hun) er fremmed, bære tilbørlig Omsorg, at Li-

get, af hvad Stand det og er, bliver i Kiøbstæderne, saavel som paa Landet, inden og paa den Tid, saa og paa den Maade, som Politie-Ordningen ommelder, ved en christelig Begravelse bestædt til Jorden. I Kiøbstæderne maae ingen Liig begravnes om Søndage og andre hellige Dage, paa det de ordinaire Tienester ikke skal opholdes eller hindres. Men paa Landet maae det skee for Prædiken, førend det ringer sammen. Ingen aabner nogen Grav, enten i Kirken eller paa Kirkegaarden, uden Kirkeværgernes Tilladelse, ei heller maae nogen begrave sine Døde stiltiendes uden Præstens Tieneste med at kaste Jord derpaa; Men de skal give ham det tilkiende, og da bestille Liigprædiken hos ham, om de den ere begierende. Der skal være en Bog ved hver Kirke over alle Døde i Sognet, hvilken Præsten selv skal holde ved lige, at de Dødes Navne ved Aar og Alder, samt Dag og Datum, deri rigtig indføres. Naar Liget kommer til Graven, nedsættes det strax deri, og siden befatter sig ingen videre dermed, førend Præsten kommer og kaster 3de Gange Jord derpaa med en Skuffe, sigendes: Af Jord est du etc. Derefter kaste de andre, som have baaret Liget, den øvrige Jord fuldkommen derpaa, indtil Graven bliver ganske tildekket. Imidlertid synge Disciplerne af Skolen og Degnene paa Landet een eller flere Liig-Psalmer. Begraves Liget paa Kirkegaarden, da staae Disciplerne (Degnen) strax hos Graven, den Stund dette synges; Men skeer det i Kirken, da blive de staaende i deres ordinaire Sted, indtil altsammen er til Ende. Siden gaae Sørgfolkene i Kirken, om der skeer Liigprædiken, og da synges for Prædiken: Vi troe etc. Derpaa gaaer Præsten paa Prædikestolen og kortelig udlægger en beqvem Text af den hellig Skrift, som kan være de Sørgende til Trøst og Husværelse, og andre efterlevende Guds Børn til Formælselse og Underviisning; Og skal han, førend han træder til Textens Forklaring, strax efter at han har deelt sin Prædikeen, læse den Afdødes Liv og Levnet for Menigheden, saavidt allermeest fornødent eragtes, og hvis han enten til Kirker, Skoler, Fattige eller andre deslige gudelige Brug noget haver skienket og testamenteret, skal det deri indføres, og tillige for Menigheden forkyndes, Gud til Ære og andre til et got Exempel. Begierer nogen sær Text af Præsten, da bør han deri at føie dem, saafremt den ellers skikker sig paa sliig en Forretning. Præsterne skal fornemmelig handle om visse her anførte Materier. De skal vel vogte sig, at deres Liigprædikener